

Talousarvion 2024 laadintaohje

Kaupunginhallitus 25.09.2023 § 232

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Hallintosäännön 7 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus hyväksyy suunnittelukehykset ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa.

Kiteen vuoden 2023 muutetun talousarvion mukainen toimintakate on -27,6 miljoonaa euroa, vuosikate 6,1 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä on 3,1 miljoonaa euroa. Talousarviovuosi 2023 on vahva johtuen sote-uudistukseen liittyvistä kertatekijöistä.

Sote-uudistuksen vaikutukset verotuloihin eivät näy täysimääräisesti vuonna 2023, koska kunnille on kertynyt korkeamman veroprosentin sekä jako-osuuden mukaan verotuloja aiemmilta verovuosilta. Lisäksi vuonna 2023 tilitetään enemmän valtionosuuksia, kuin laskennallisesti kunnille kuuluu, koska sote-uudistuksen valtionosuudet huomioidaan takautuvasti vuosien 2024 ja 2025 valtionosuuksissa.

Kuntaliiton viimeisimmän verotuloennusteen mukaan Kiteen verotulot vuonna 2024 ovat 17 598 000 euroa, kun ne vuoden 2023 muutetun talousarvion mukaan ovat 18 581 000 euroa. Kuntaliiton viimeisimmän ennakkollisen valtionosuuslaskelman mukaan Kiteen valtionosuudet vuonna 2024 ovat 12 030 498 euroa, kun ne vuoden 2023 muutetun talousarvion mukaan ovat 14 677 440 euroa.

Valtionosuudet pienenevät vuodesta 2023 vuoteen 2024 keskimäärin 48 euroa per asukas. Pohjois-Karjalassa valtionosuudet laskevat keskimäärin 186 euroa per asukas ja Kiteellä 245 euroa per asukas. Riskinä on, että peruspalvelujen valtionosuusleikkaus on lopullisissa laskelmissa vielä ennakkolaskelmia suurempi.

Kunta-alan palkkaratkaisu nostaa henkilöstömenoja. Vuonna 2024 työehtosopimuksen palkkakustannukset nousevat keskimäärin 3,6 prosenttia.

Erytisesti sote-uudistuksen takia Kitee on talouden osalta tilanteessa, jossa taloutta on pystyttävä sopeuttamaan verorahoituksen lasku huomioiden. Toimintakulut eivät ole laskeneet samassa suhteessa verorahoituksen aleneman kanssa. Tilanne talouden epätasapainon osalta ei oikene automaattisesti ilman toimenpiteitä. Kiteen taloustilanne on vielä vahva edellisten vuosien ylijäämien turvatessa tulevaisuuden negatiivisia uhkakuvia. Tilanne on kuitenkin saatava tasapainoon lähivuosien aikana ja tulevan vuoden 2024 talousarvion valmistelun lähtökohtana on nollatulos, jolla varaudutaan tulevien vuosien tiukentuvaan taloustilanteeseen.

Edellä mainittujen tietojen perusteella talousarviota lähdetään laatimaan tilanteessa, jossa tilikauden 2024 toimintakatteen ennakoidaan olevan noin -26,8 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 0 euroa.

Kiteen tilinpäätöksen 2022 mukainen taseen ylijäämien määrä on 27,6 miljoonaa euroa.

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, puh. 040 105 2002, kaisa.lappalainen@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa liitteenä olevan talousarvion laadintaohjeen, joiden pohjalta toimialat valmistelevat esitykset lautakunnille ja edelleen hallitukselle ja valtuustolle.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkintä: Sivistysjohtaja Matias Valoaho ja tekninen johtaja Kari Siponen olivat paikalla asian keskustelun aikana kokouksen alussa, mutta eivät osallistuneet päätöksentekoon.

Kaupunginhallitus 23.10.2023 § 265

Talousarvioraami 2024 laadittiin kuntaliiton 31.8.2023 antaman ennakkollisen valtiosuuslaskelman tiedoilla, jonka mukaan Kiteen valtiosuudet vuonna 2024 ovat 12 030 498 euroa. Kuntaliiton 11.10.2023 antaman ennakkollisen valtiosuuslaskelman mukaan Kiteen valtiosuudet vuonna 2024 ovat 11 594 225 euroa. Valtiosuuksien lasku - 436 273 euroa.

Vuoden 2024 talousarvion valmistelun lähtökohtana on edelleen nollatulos, jolla varaudutaan tulevien vuosien tiukentuvaan taloustilanteeseen. Kaupunginhallitukselle esitellään kokouksessa tarkennettu vuoden 2024 talousarvioraami perustuen valtiosuuksien ennakoitua suurempaan laskuun.

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, puh. 040 105 2002, kaisa.lappalainen@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Esittelijä teki kokouksessa seuraavan päätösehdotuksen:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen, että talousarvioraamin toteutuminen edellyttää sivistys- ja vapaa-aikalautakunnalta esitystä palveluverkon muuttamiseksi sekä tekniseltä lautakunnalta esitystä toimitilojen käytön tehostamisesta.

Kaupunginhallitus antaa liitteenä olevan tarkennetun talousarvioraamin vuodelle 2024. Tarkennetun talousarvioraamin toimintakate -26,3 Me.

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti yllä olevan kokouksessa annetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Merkintä: Sivistysjohtaja Matias Valoaho ja tekninen johtaja Kari Siponen olivat läsnä keskustelun aikana, eivät osallistuneet päätöksentekoon.

Merkintä: Eeva-Liisa Auvinen poistui kokouksesta keskustelun aikana klo 19:32-19:34, oli läsnä päätöksenteon aikana.

Merkintä: Kokouksessa pidettiin tauko klo 19:35-19:41.

198/02.02.00.00.00/2023

Kaupunginhallitus 27.11.2023 § 302

Valtionosuuksien lisäleikkaus

Valtiovarainministeriö tiedotti 17.11.2023 valtionosuuksien lisäleikkauksesta, jonka mukaan vuoden 2022 verotus valmistui lokakuun lopussa. Lopullisten verotulotietojen perusteella laskettu valtionosuuden vähennystarve poikkeaa aiemmin arvioidusta tasosta.

Vuoden 2024 varsinaisessa talousarviossa pysyväksi valtionosuuden vähennykseksi arvioitiin 224 milj. ja vuotta 2023 koskeva osuus 112 milj. euroa. Verotuksen valmistuminen muuttaa edelleen vuoden 2024 valtionosuuksia siten, että pysyvä vähennys kuntien valtionosuuksiin kasvaa yhteensä 501 milj. euroon. Vuotta 2023 koskeva määräaikainen osuus vuodelle 2024 kasvaa yhteensä 250 milj. euroon.

Valtiovarainministeriön 20.11.2023 antaman tiedotteen mukaan se valmistelee parhaillaan täydentävää hallituksen esitystä kunnan peruspalvelujen valtionosuuslain muuttamisesta. Esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle 23. marraskuuta. Valtiovarainministeriö julkaisee päivitetyt vuoden 2024 valtionosuuslaskelmat mahdollisimman pian täydentävän talousarvioesityksen antamisen jälkeen.

Päivitetyt valtionosuuslaskelmat esitellään kaupunginhallituksen kokouksessa 27.11.2023, mikäli valtiovarainministeriö on ne kokoukseen mennessä julkaissut.

Valmistelija: talousjohtaja Kaisa Lappalainen, puh. 040 105 2002, kaisa.lappalainen@kitee.fi

Esittelijä: kaupunginjohtaja Pekka Hirvonen, puh. 040 105 1001, pekka.hirvonen@kitee.fi

Päätösehdotus

Päätösehdotus annetaan kokouksessa.

Päätös

Esittelijä teki kokouksessa päätösehdotuksen seuraavasti:
Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen 23.11.2023 päivitetyt ennakkolliset valtionosuuslaskelmat.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.